www.temeldenparagraf.com

PARAGRAF ÇALIŞMA KAĞITLARI

8. SINIF

TEMEL DÜZEY

LGS

Hulusi Demir
hdhulusidemir

Temel Düzey

"LGS Temelli Temel Düzey Paragraf Çalışma Kağıtları"

LGS (Liselere Geçiş Sistemi), öğrencilerden sadece metni yüzeysel bir şekilde okumalarını değil; metnin yapı taşlarını analiz etmelerini, kavramlar arasında mantıksal köprüler kurmalarını ve "üst düzey okuduğunu anlama becerisini" sahaya yansıtmalarını hedeflemektedir.

Bu kılavuz, www.temeldenparagraf.com bünyesindeki "Orta Düzey" çalışma kağıtlarına hazırlık aşamasını oluşturan, zihinsel bir ısınma protokolüdür. Ortaokul düzeyindeki öğrencilerimizin metin mimarisini daha şeffaf bir şekilde kavrayabilmeleri adına,temel aşamasındaki içerikler sade, anlaşılır ve çözüm odaklı tutulmuştur.

Temelden Paragraf

Çözüm ve Analiz Kontrolü

Çalışma kağıdındaki tüm makalelerin analizlerine ve örnek çözümlerine aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:

www.temeldenparagraf.com
Kategori: Paragraf Çalışma Kağıtları Sayfası

Hulusi Demir
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
instagram: hdhulusidemir

Temel Düzey

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Bu bölümde temel paragraf stratejilerine yer verilmiştir.

Başlık Dedektifi

Görev: Parçanın genelini yansıtan, kapsayıcı bir veya birden fazla "başlık" bulunuz.
Amaç: Metnin sınırlarını ve çatısını belirlemek.

Anahtar Dedektifi

Görev: Paragrafın anahtar kelimelerini belirleyerek aşağıya yazınız.
Kural: Bu kelimeleri metin içerisinde "çift tırnak" ile işaretlemeyi unutmayınız.

Konu Dedektifi

Görev: Anlatılan konuyu kendi cümlenizle ifade ediniz.
Soru: "Bu paragraf aslında tam olarak ne anlatıyor?"

Hızlı Özet

Soru: Tüm bu mimariyi tek veya iki cümle ile özetleyebilir misin?
Hedef: Karmaşık görünen yapıyı en basit formuna indirgemek.

Temelden Paragraf

Çözüm ve Analiz Kontrolü

Çalışma kağıdındaki tüm makalelerin analizlerine ve örnek çözümlerine aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:

www.temeldenparagraf.com
Kategori: Paragraf Çalışma Kağıtları Sayfası

Hulusi Demir
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
instagram: hdhulusidemir

1. [ANALİZ METNİ]

Şanlıurfa yakınlarında bulunan Göbeklitepe, insanlık tarihine dair bildiğimiz tüm teorileri kökten değiştirmiştir. Günümüzden yaklaşık 12 bin yıl önce inşa edilen bu devasa tapınak, tarım devriminden bile önce insanların yerleşik hayata geçtiğinin kanıtıdır. Üzerindeki hayvan kabartmaları ve devasa sütunlar, o dönem insanlarının muazzam bir mühendislik ve sanat bilgisine sahip olduğunu gösterir. Tarihin sıfır noktası olarak kabul edilen bu alan, insan zihninin sınırlarını keşfetmek için eşsiz bir laboratuvardır. Geçmişin gizemi, toprağın altından çıkarılan bu taşlarda gizlidir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

2. [ANALİZ METNİ]

Yüzyıllar boyunca Doğu ile Batı'yı birbirine bağlayan İpek Yolu, sadece ticari malların değil, aynı zamanda fikirlerin ve dinlerin de taşındığı devasa bir ağdır. Kervanlar Çin'den yola çıkıp Anadolu üzerinden Avrupa'ya ulaşırken, farklı dillerden ve kültürlerden insanlar bu duraklarda buluşmuştur. Baharat, ipek ve porselenin yanı sıra kâğıt ve matbaa gibi buluşlar da bu yol sayesinde dünyaya yayılmıştır. İpek Yolu, insanlığın ortak mirasını zenginleştiren en büyük kültürel etkileşim alanıdır. Bu yol, medeniyetlerin birbirini tanımasını sağlayan tarihi bir köprüdür.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

3. [ANALİZ METNİ]

Selçuklu döneminde ticaret yolları üzerine inşa edilen kervansaraylar, zamanının en gelişmiş konaklama ve güvenlik merkezleridir. Yolcuların üç gün boyunca ücretsiz konaklayabildiği bu yapılar, sosyal devlet anlayışının ve misafirperverliğin taşa kazınmış halidir. Kale gibi sağlam duvarları, görkemli taç kapıları ve geniş avlularıyla bu binalar ticaretin kalbinin attığı yerler olmuştur. Kervansaraylar, sadece tüccarları değil, aynı zamanda farklı kültürlerden gelen bilgiyi de koruma altına almıştır. Bugün bu yapılar, Anadolu'nun köklü ticaret tarihinin en canlı tanıklarıdır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

4. [ANALİZ METNİ]

Osmanlı İmparatorluğu'nun en parlak dönemine damgasını vuran Mimar Sinan, yapılarıyla zamanın ötesine geçmiş bir dehadır. Çıraklık eseri Şehzadebaşı, kalfalık eseri Süleymaniye ve ustalık eseri Selimiye Camii; matematiğin estetikle buluştuğu şaheserlerdir. Sinan, sadece binalar inşa etmemiş, aynı zamanda depreme dayanıklı mühendislik çözümleri geliştirmiştir. Akustik konusundaki başarısı, yüzyıllar geçmesine rağmen hala hayranlık uyandırmaktadır. Taşın dile geldiği bu yapılar, bir insanın azmi ve zekâsıyla neleri başarabileceğinin ölümsüz birer kanıtıdır. Sinan, gökyüzüne taştan şiirler yazan bir ustadır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

5. [ANALİZ METNİ]

İnsanlık, duygu ve düşüncelerini ölümsüzleştirmek için tarih boyunca kayaları ve tabletleri kullanmıştır. Mezopotamya'da kil tabletlere kazınan çivi yazıları, tarihin ilk kayıtlı belgeleridir. Anadolu'da ise Orhun Yazıtları gibi abidevi eserler, bir milletin geçmişine ışık tutan dil ve tarih hazineleridir. Yazı, bilginin nesiller boyu aktarılmasını sağlayan en büyük devrimdir. Kitabeler üzerinde saklı kalan her bir harf, geçmişteki insanların hayallerini ve zaferlerini bugüne taşır. Tarih, bu sessiz taşların üzerinde konuşmaya devam eden canlı bir hafızadır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

6. [ANALİZ METNİ]

Anadolu'nun kadim halklarından Hititler, hem askeri güçleri hem de gelişmiş hukuk sistemleriyle tarihte önemli bir yer tutarlar. Mısır ile yaptıkları Kadeş Savaşı sonrasında imzaladıkları Kadeş Antlaşması, tarihin bilinen ilk yazılı barış metnidir. Bu belge, sorunların savaşla değil diplomasiyle çözülebileceğini gösteren bir olgunluk sembolüdür. Hitit başkenti Hattuşaş'taki devasa şehir kapıları ve hiyeroglif yazılar, bu medeniyetin ihtişamını yansıtır. Barışın değerini binlerce yıl öncesinden haykıran bu topraklar, adaletin ve uzlaşmanın ilk filizlendiği yerdir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

7. [ANALİZ METNİ]

Efes, Milet veya Hierapolis gibi antik kentlerde yer alan devasa tiyatrolar, sanatın toplum hayatındaki önemini gösteren mimari harikalardır. Binlerce kişiyi ağırlayabilen bu yapılar, sadece oyunların sergilendiği değil, aynı zamanda felsefi tartışmaların yapıldığı merkezlerdir. Sesin en arkadaki izleyiciye bile ulaştığı o kusursuz akustik, antik dönem mühendisliğinin ulaştığı noktayı kanıtlar. Basamaklarda oturan insanların heyecanı, yüzyıllar geçse de o taşların arasında yankılanmaya devam eder. Sanat, tarih boyunca insanları bir araya getiren en güçlü ve estetik unsurdur.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

8. [ANALİZ METNİ]

İstanbul, tarihin her döneminde imparatorluklara başkentlik yapmış, kültürel bir mücevher gibidir. Ayasofya'nın görkemli kubbesinden Sultanahmet'in zarif minarelerine kadar her köşe bir medeniyet izi taşır. Doğu ile Batı'nın, Asya ile Avrupa'nın kucaklaştığı bu eşsiz coğrafya, farklı inançların ve kültürlerin huzur içinde yaşadığı bir mozaiktir. Boğaz'ın suları altında saklı kalan binlerce yıllık tarih, şehre mistik bir hava katar. İstanbul, sadece bir şehir değil, insanlığın ortak tarihinin en canlı ve en güzel özetidir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

9. [ANALİZ METNİ]

Anadolu'nun köylerinde genç kızların ve kadınların ilmek ilmek dokuduğu halılar, aslında dilsiz birer mektup gibidir. Her bir motif; bir umudu, bir hüzünü veya bir sevinci simgeleyen gizli bir dildir. Kök boyalarla hazırlanan canlı renkler, yüzyıllar geçse de solmadan günümüze ulaşır. Halı ve kilim sanatı, sabrın ve estetiğin dokumaya dönüşmüş halidir. Bu desenler, bir toplumun estetik anlayışını ve yaşama bakışını yansıtan kültürel birer koddur. Her ilmekte bir hayat hikâyesi, her motifte bin yıllık bir gelenek gizlidir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

10. [ANALİZ METNİ]

Müzeler, sadece eski eşyaların sergilendiği soğuk mekânlar değil; insanlığın ortak hafızasının korunduğu kutsal alanlardır. Geçmişin izlerini korumak, sadece tarihçilerin değil, her bireyin vatandaşlık görevidir. Bir sikke, bir çömlek parçası veya bir heykel, bize binlerce yıl önceki bir yaşamın ipuçlarını verir. Kültürel mirasa sahip çıkmak, geleceği sağlam temeller üzerine inşa etmek demektir. Köklerinden kopan bir ağaç nasıl kurursa, tarihini koruyamayan bir millet de kimliğini kaybeder. Müzeler, zamanın durduğu ve tarihin bizlerle konuştuğu eşsiz mekânlardır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet

Temelden Paragraf

11. [ANALİZ METNİ]

Kaşgarlı Mahmud tarafından yazılan Divanü Lügati't-Türk, sadece bir sözlük değil, Türk dünyasının kültürel haritasıdır. Bin yıl öncesinin yaşam biçimini, geleneklerini ve dil zenginliğini bize ulaştıran bu eser, milli kimliğin en güçlü belgesidir. İçindeki harita ve açıklamalar, Türklerin o dönemdeki coğrafi ve sosyal yapısını aydınlatır. Dil, bir milletin ruhudur ve bu ruhu korumak kültürel bağımsızlığın temelidir. Bu eser sayesinde, köklerimizin ne kadar derine gittiğini ve kelimelerimizin nasıl birer hazine olduğunu çok daha net görebiliyoruz.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

12. [ANALİZ METNİ]

Cirit, at sırtında sergilenen çeviklik, cesaret ve dürüstlük üzerine kurulu geleneksel bir Türk sporudur. Orta Asya'dan Anadolu'ya taşınan bu miras, savaş stratejilerinin bir oyun haline dönüştürülmüş şeklidir. Ancak ciritte asıl önemli olan, rakibi yense bile ona nezaket göstermek ve dürüstçe yarışmaktır. At ile insanın mükemmel uyumunu sergileyen bu oyun, yardımlaşma ve disiplin duygusunu pekiştirir. Geleneksel kıyafetler ve davul zurna eşliğinde yapılan müsabakalar, kültürel bir şölene dönüşür. Cirit, geçmişin savaşçı ruhunu barışçıl bir rekabetle geleceğe taşıyan yaşayan bir mirastır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

13. [ANALİZ METNİ]

UNESCO tarafından belirlenen Dünya Miras Listesi, tüm insanlığa ait olan ve korunması gereken evrensel değerleri kapsar. Anadolu toprakları, bu listede yer alan Efes'ten Pamukkale'ye, Safranbolu evlerinden Nemrut Dağı'na kadar onlarca eşsiz varlığa sahiptir. Bu alanlar, sadece bulunduğu ülkenin değil, tüm dünyanın ortak hazinesidir. Bu listeye girmek, bir eserin korunması ve tanıtılması için uluslararası bir taahhüttür. Bu mirasları ziyaret etmek ve korumak, dünya vatandaşı olmanın bir gereğidir. Her taş ve her yapı, insanlığın ortak gelişim hikâyesinin bir parçasıdır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

14. [ANALİZ METNİ]

Eski İstanbul mahallelerinde evler birbirine komşu olduğu kadar gönüller de birbirine yakındı. "Komşusu açken tok yatan bizden değildir" anlayışıyla şekillenen bu kültürde, yardımlaşma en yüksek değerdi. Sadaka taşları gibi incelikli sistemler sayesinde, veren el alan eli görmeden ihtiyaç sahiplerine ulaşılırdı. Mahalle çeşmeleri, çocukların oyun alanları ve bayramlaşma gelenekleri toplumsal bağları çelik gibi güçlendirirdi. Bu dayanışma ruhu, modern hayatın getirdiği yalnızlığa karşı tarihimizden gelen en büyük ilaçtır. Geçmişin bu samimi dokusu, huzurlu bir toplumun en sağlam temelidir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

15. [ANALİZ METNİ]

Babillerin ünlü kralı Hammurabi tarafından hazırlanan yasalar, tarihin ilk sistematik hukuk metinlerinden biri olarak kabul edilir. "Kısasa kısas" ilkesine dayanan bu sert kurallar, aslında toplumda düzeni sağlama ve haksızlığı önleme amacı taşıyordu. Bir stelin üzerine kazınan bu yasalar, adaletin kişilere göre değil, yazılı kurallara göre işlemesi gerektiğini gösteren önemli bir adımdır. Hukuk tarihinin başlangıcı sayılan bu tabletler, insanın toplumsal yaşamı düzenleme çabasının en eski örnekleridir. Düzenin olduğu yerde huzur, hukukun olduğu yerde ise adalet vardır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

16. [ANALİZ METNİ]

Anadolu'nun kalbinde, Konya'da filizlenen Mevlana'nın öğretileri, "Ne olursan ol yine gel" diyerek tüm insanlığı kucaklayan evrensel bir çağrıdır. İnsanı merkezine alan bu felsefe; sevgi, saygı ve hoşgörü üzerine inşa edilmiştir. Mevlevilikteki sema törenleri, ruhun hakikate ulaşma yolculuğunu simgeleyen estetik bir sanattır. Mevlana'nın eserleri, yüzyıllar geçmesine rağmen hala farklı dillerde okunmakta ve kalpleri birleştirmektedir. O, sadece bir düşünür değil, insanlık bahçesinde sevgi tohumları eken bilge bir rehberdir. Hoşgörü, medeniyetlerin bir arada yaşamasını sağlayan en büyük erdemdir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu], teknik terimleri (Daire) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

17. [ANALİZ METNİ]

Klasik Osmanlı kent mimarisini günümüze taşıyan Safranbolu, taş sokakları ve beyaz konaklarıyla adeta bir açık hava müzesidir. Evlerin birbirinin güneşini ve manzarasını kesmeyecek şekilde inşa edilmesi, komşu haklarına duyulan derin saygının bir ifadesidir. Geniş cumbalar, ahşap tavan işlemeleri ve avlulu yapılar Türk evinin en karakteristik özelliklerini yansıtır. Safranbolu, sadece binalarıyla değil, içindeki geleneksel yaşam kültürüyle de büyüleyicidir. Bu kent, insanın doğayla ve çevresiyle nasıl uyumlu bir mimari kurabileceğinin en güzel ve zarif örneğidir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

18. [ANALİZ METNİ]

Osmanlı denizcisi Piri Reis, 16. yüzyılda ceylan derisi üzerine çizdiği dünya haritasıyla bilim dünyasını hala hayretler içinde bırakmaktadır. O dönemdeki kısıtlı imkânlara rağmen Amerika kıtasını ve kıtaların birbirine olan mesafelerini büyük bir isabetle göstermiştir. "Kitab-ı Bahriye" adlı eseri ise denizcilik tarihinin en önemli kılavuzlarından biridir. Piri Reis, sadece bir kaptan değil, aynı zamanda titiz bir bilim insanı ve kartografıtır. Onun başarısı, bilginin ve araştırmanın sınır tanımadığının en büyük kanıtıdır. Denizlerin hâkimi olmak, ancak bilgi ve tecrübeyle mümkün olmuştur.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

Temelden Paragraf

19. [ANALİZ METNİ]

Homeros'un İlyada destanına konu olan Troya şehri, Çanakkale'de katmanlar halinde yatan binlerce yıllık bir tarihtir. Truva Atı efsanesiyle tanınan bu antik kent, stratejik konumu nedeniyle tarih boyunca pek çok savaşa sahne olmuştur. Yapılan kazılar, burada üst üste binmiş dokuz farklı yerleşim yerinin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Efsanelerle tarihin iç içe geçtiği Troya, insan zihnindeki hayal gücünün fiziksel kanıtlarla nasıl buluştuğunu gösterir. Geçmişin masalları, arkeolojinin feneriyle aydınlandığında ortaya muazzam bir medeniyet tablosu çıkar. Troya, tarihin en gizemli kapılarından biridir.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz:

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam oku

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

20. [ANALİZ METNİ]

Tarih öğrenmek sadece isimleri ve tarihleri ezberlemek değil, geçmişte yaşamış insanların duygularını ve kararlarını o günün şartlarına göre değerlendirmektir. Buna "tarihsel empati" denir. Bir kale kuşatmasında askerin ne hissettiğini veya bir kıtlık döneminde bir annenin çaresizliğini anlamaya çalışmak, tarihi canlandırır. Bu bakış açısı, bugünün sorunlarına daha geniş bir pencereden bakmamızı sağlar. Geçmişteki insanların hatalarından ders çıkarmak ve başarılarından ilham almak, bizleri daha bilge birer birey yapar. Tarih, geleceği aydınlatan en güçlü fenerdir ve onu anlamak kendimizi anlamaktır.

ÇALIŞMA VE ANALİZ ALANI

Başlık Dedektifi
Parçanın genelini yansıtan başlık(lar) bulunuz.

Anahtar Dedektifi
Paragrafın anahtar kelimelerini aşağıya yazınız.

Konu Dedektifi
Anlatılan konuyu kendi cümlenizle aşağıya yazınız. (Bu paragraf ne anlatıyor?)

Paragraf ikinci defa tam okunuz.

Okuma yaparken önemli yerlerin, kavramların altını çiziniz.

Özel isimleri [Kutu ☐], teknik terimleri (Daire ◯) içine alınız.

Hızlı Özet
Tek veya iki cümle ile paragrafı özetleyebilir misin?

“LGS Temel Düzey Paragraf Çalışma Kağıtları”

LGS ile uyumlu olarak hazırlanan bu rehber, metin mimarisini çözme disiplini kazanmak isteyen tüm ortaokul öğrencilerimiz için tasarlanmıştır. Bu aşama, karmaşık yeni nesil LGS sorularında boğulmadan önce zihni “Temelden Paragraf” mantığına hazırlayan bir ısınma evresidir.

İşte bu çalışma kağıtlarından en yüksek verimi alacak öğrenci gruplarımız:

Kimler Faydalanabilir?

1. Temel Seviye ve Yeni Başlayan Öğrenciler

Paragraf Önyargısı Olanlar: Metinleri anlamakta güçlük çeken öğrenciler için sadeleştirilmiş içeriklerle özgüven inşası sağlar.

Odaklanma Sorunu Yaşayanlar: Metni parçalara ayırarak (“Başlık”, “Anahtar Kelime”, “Konu Dedektifi”) dikkati tek bir noktada toplamayı öğrenirler.

2. Orta Seviye ve Netlerini Artırmak İsteyenler

Hız Tuzağına Düşenler: Metni çok hızlı okuduğu için basit anlam hataları yapan öğrencilerin dikkatini keskinleştirir.

Kavram Karmaşası Yaşayanlar: Özel isimleri “kutu” içine alma ve önemli terimleri “daire” içine alma gibi görsel işaretleme teknikleriyle metindeki bilgi hiyerarşisini kurmayı kavrarlar.

3. LGS Maratonuna Hazırlanan Sınav Grubu

Yeni Nesil Sorularla Tanışanlar: Beceri temelli, metnin mimarisini sorgulayan sorulara geçmeden önce “okumada aktif tahmin stratejisi” geliştirmek isteyenler için idealdir.

Analitik Düşünme Becerisi İsteyenler: Paragrafı sadece bir soru olarak değil, çözülmesi gereken “statik bir yapı” olarak görmeye başlarlar.

Bu Kılavuz Size Ne Kazandırır?

Bilişsel Disiplin: Metne rastgele değil, belirli bir sistem ve “DÜZEN” üzerinden bakmanızı sağlar.

Görsel Hafıza: Standart kodlamalar sayesinde metin üzerindeki anahtar noktaları saniyeler içinde fark etmenizi sağlar.

Özetleme Yeteneği: Uzun metinleri tek bir cümlede kristalleştirme ve özü yakalama becerisi kazandırır.

NOT: Çalışma kağıtlarının açık uçlu cevap anahtarları ve detaylı çözümleri **www.temeldenparagraf.com** sitemizde mevcuttur.

Çalışma kağıtları ile ilgili geri bildirimleriniz gelişim sürecimiz için çok değerlidir. Hepinize başarılar dilerim.

Hulusi DEMİR
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
(İletişim: www.temeldenparagraf.com)